

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**Методичні вказівки до семінарських занять
та самостійної роботи**

студентів з дисципліни

“Договірне право”

для студентів спеціальностей 6.030601 «Менеджмент
організацій»

Упорядник:

С.В. Селезень

Харків – 2015

ВСТУП

Суттєві демократичні перетворення у суспільстві, повернення його до сучасної цивілізації, прагнення в ньому до громадянського миру, спокою та повної злагоди люди все більше пов'язують з правом, з правовою державою, з правосуддям, з правами людини.

Успішне вирішення завдань подальшого укріплення законності, підвищення громадянської активності населення та викорінення злочинності в Україні потребує організованого подолання факторів, які в цьому перешкоджають, до яких належать і дефекти правової свідомості.

Вивчення курсу «Договірне право» має важливе значення оскільки через договір забезпечується цивільний, товарно-грошовий оборот у суспільстві, він втілює у собі динаміку цивільно-правових відносин. Через договір забезпечується задоволення інтересів учасників обороту, оскільки економічний інтерес однієї сторони може бути забезпечений задоволенням інтересу другої сторони. Саме тому договір, що базується на взаємній зацікавленості сторін, забезпечує ринок цивільного обороту та економіки. Договір надає організованості, порядку і сталості економічним відносинам. Договір як правове явище набуває характеру норми права, що забезпечується примусовою силою держави.

Метою даного посібника є надання теоретичної і практичної допомоги студентам у вивченні основних положень цивільного права і зосередження на окремих його інститутах: купівлі-продажу, міни, ренти, дарування, підряду, перевезення, інституту послуг, зберігання, страхування, комісії, договору управління майном, договорах щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, договору комерційної концесії, кредитно-розрахункових відносинах, позадоговірних зобов'язаннях.

Навчальний курс «Договірне право» складається з тем «Поняття цивільного договору та його значення», «Укладання договору, його зміна та розірвання», «Виконання та забезпечення виконання договірних зобов'язань», «Припинення договірних зобов'язань. Відповідальність за порушення договору», «Договори, що спрямовані на передачу майна у власність», «Договори, що мають на меті передачу майна у користування», «Договори, що спрямовані на виконання робіт та надання послуг», «Особливості грошових зобов'язань. Господарські договори». Майбутні спеціалісти отримають необхідний обсяг правових знань, на базі яких вони зможуть зайняти активну життєву позицію в суспільстві і використовувати отримані правові знання в своїй професійній, громадській та особистій діяльності.

ТЕМА 1. Поняття цивільного договору та його значення

1. Сутність та значення договору як регулятора суспільних відносин.
2. Договір як юридичний факт, зобов'язальне правовідношення та документ.
3. Свобода договору як принцип цивільного законодавства.
4. Класифікація договорів.

Питання для самостійної роботи:

1. Співвідношення договору та актів цивільного законодавства.
2. Функції цивільно-правового договору.
3. Воля та волевиявлення в договорі.
4. Зміст (умови) договору

ТЕМА 2. Укладання договору, його зміна та розірвання

1. Стадії укладання договору.
2. Порядок внесення змін та доповнень в умови договору.
3. Розірвання договору за взаємною згодою сторін та в судовому порядку.
4. Правові наслідки зміни та розірвання договору.

Питання для самостійної роботи:

1. Мета укладання договору.
2. Особливості публічної оферти.
3. Обов'язковість договорів.
4. Форма договору.
5. Державна реєстрація договору.

ТЕМА 3. Виконання та забезпечення виконання договірних зобов'язань

1. Принципи виконання договірних зобов'язань.
2. Способи забезпечення виконання договору.
3. Неустойка. Порука. Завдаток.
4. Гарантія. Застава. Притримання.

Питання для самостійної роботи:

1. Виконання договірних зобов'язань на користь третьої особи.
2. Виконання альтернативних та факультативних договірних зобов'язань.
3. Виконання часткового та солідарного договірних зобов'язань.
4. Виконання регресних зобов'язань.
5. Форма правочину щодо забезпечення виконання

ТЕМА 4. Припинення договірних зобов'язань. Відповідальність за порушення договору

1. Поняття та підстави припинення договірною зобов'язання.
2. Підстава та умови відповідальності за порушення договору.
3. Поняття і види збитків.
4. Підстави звільнення від відповідальності за порушення договірною зобов'язання.

Питання для самостійної роботи:

1. Припинення договірною зобов'язання виконанням, зарахуванням, за домовленістю сторін.
2. Припинення договору поєднанням кредитора і боржника в одній особі, ліквідацією юридичної особи.
3. Моральна (немайнова) шкода.
4. Випадок. Непереборна сила.

ТЕМА 5. Договори, що спрямовані на передачу майна у власність

1. Загальна характеристика договорів, що мають на меті передачу майна у власність.
2. Правова характеристика договору купівлі-продажу.
3. Договір дарування.
4. Правові особливості договору ренти.

Питання для самостійної роботи:

1. Поставка.
2. Контрактація сільськогосподарської продукції.
3. Постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
4. Довічне утримання (догляд).

ТЕМА 6. Договори, що мають на меті передачу майна у користування

1. Загальна характеристика договорів, що спрямовані на передачу майна у користування.
2. Правові властивості договору найму (оренди).
3. Договір лізингу.
4. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.

Питання для самостійної роботи:

1. Прокат.
2. Найм (оренда) транспортного засобу.
3. Найм (оренда) житла.
4. Позичка.

ТЕМА 7. Договори, що спрямовані на виконання робіт та надання послуг

1. Загальна характеристика договорів, що мають на меті виконання робіт та надання послуг.
2. Договір підряду.
3. Правова характеристика договору страхування.
4. Позика.

Питання для самостійної роботи:

1. Договір банківського рахунка.
2. Розрахунки.
3. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
4. Договір комерційної концесії.
5. Факторинг.

ТЕМА 8. Особливості грошових зобов'язань. Господарські договори

1. Поняття та правова характеристика грошового зобов'язання.
2. Валюта боргу та валюта платежу в грошових зобов'язаннях.
3. Виконання грошового зобов'язання.
4. Черговість погашення вимог за грошовим зобов'язанням.
5. Істотні умови господарського договору

Питання для самостійної роботи:

1. Виконання грошового зобов'язання внесенням боргу в депозит нотаріуса.
2. Зміни розміру грошових зобов'язань.
3. Проценти в грошових зобов'язаннях.
4. Загальний порядок укладання господарських договорів.
5. Зовнішньоекономічні договори (контракти).

Термінологічне завдання: вивчити визначення наступних понять: «цивільне праввідношення», «правочин», «договір», «нікчемний правочин», «оспорюваний правочин», «реституція», «удаваний правочин», «фіктивний правочин», «акцепт», «оферта», «договірні псевдоніми», «іпотека», «застава», «заклад», «завдаток», «неустойка», «штраф», «пеня».

Методичне завдання: Скласти схему: Форми укладення договорів. Скласти таблицю: Класифікація цивільно-правових договорів. Скласти схему видів договорів. Скласти схему умов договорів. Договір

Тестові завдання для перевірки засвоєних знань:

1. Договір – це:
 - а) односторонній правочин або юридичний вчинок;
 - б) двосторонній або багатосторонній правочин;
 - в) двосторонній або односторонній правочин;
 - г) односторонній або багатосторонній правочин;

- д) односторонній правочин або делікт.
2. Договір вважається укладеним, якщо:
- а) між сторонами досягнуто згоди з усіх важливих питань;
 - б) сторони його підписали;
 - в) дотримана передбачена у законі форма;
 - г) виникли права та обов'язки, передбачені договором.
3. До стадій укладення договору відносяться:
- а) сервітут та суперфіцій;
 - б) дії та події;
 - в) юридичні вчинки сторін;
 - г) оферта та акцепт;
 - д) право повного господарського відання та оперативного управління.
4. Місце укладення договору має значення:
- а) для встановлення місцезнаходження суду, який розглядає спори, що виникають у зв'язку з договором;
 - б) для встановлення права, яке застосовується до спорів, що виникають у зв'язку з договорами;
 - в) для встановлення правового положення об'єктів договору;
 - г) для встановлення правового положення суб'єктів договору.
5. Договір майнового найму (оренди) має на меті:
- а) передання отриманого корисного результату;
 - б) передання майна в оперативне управління;
 - в) передання майна у користування;
 - г) надання права розпоряджатися майном;
 - д) передання майна у власність.
6. Правова мета договору купівлі-продажу:
- а) надання взаємних послуг;
 - б) передання майна у власність;
 - в) передання майна у оперативне управління;
 - г) виконання обумовлених робіт;
 - д) передання майна у користування.
7. За своєю юридичною природою заповіт – це:
- а) односторонній правочин;
 - б) багатосторонній правочин;
 - в) реальний правочин;
 - г) двосторонній правочин;
 - д) договір приєднання.

8. Які наслідки тягне за собою недотримання простої письмової форми правочину:

- а) необхідність підтвердження факту правочину у суді;
- б) реституцію;
- в) необхідність оформлення договору у нотаріуса;
- г) позбавлення права у випадку спору посилаючись на показання свідків у суді;
- д) недійсність правочину.

9. Договір дарування відноситься до:

- а) багатосторонніх, оплатних, реальних;
- б) односторонніх, оплатних, консенсуальних;
- в) односторонніх, консенсуальних, акцесорних;
- г) односторонніх, безоплатних, реальних чи консенсуальних;
- д) двосторонніх, безоплатних, абстрактних.

10. Підставами звільнення боржника від цивільної відповідальності за невиконання або неналежне виконання зобов'язання за загальним правилом є:

- а) випадок або непереборна сила;
- б) недотримання своїх зобов'язань контрагентом боржника або третіми особами;
- в) необережна вина кредитора;
- г) суб'єктивна неможливість виконання або належного виконання зобов'язань боржником;
- д) умисна вина кредитора, яка потягла за собою збільшення розміру збитків, спричинених порушенням зобов'язань.

Практичне завдання:

Скласти один з договорів, згідно з номером за списком у журналі:

1. Договір купівлі-продажу.
2. Договір дарування.
3. Договір найму (оренди).
4. Договір франчайзингу.
5. Договір лізингу.
6. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.
7. Договір підряду.
8. Договір довічного утримання.
9. Договір про надання послуг.
10. Договір банківського вкладу.

11. Договір банківського рахунку.
12. Договір факторингу.
13. Договір про спільну діяльність.
14. Договір зберігання.
15. Договір страхування.
16. Договір охорони.
17. Договір позики.
18. Договір транспортного експедирування.
19. Договір чартеру.
20. Договір прокату.

Тематика рефератів:

1. Співвідношення договору та актів цивільного законодавства.
2. Функції цивільно-правового договору.
3. Воля та волевиявлення в договорі.
4. Зміст (умови) договору.
5. Мета укладання договору.
6. Особливості публічної оферти.
7. Обов'язковість договорів.
8. Форма договору.
9. Державна реєстрація договору
10. Виконання договірних зобов'язань на користь третьої особи.
11. Виконання альтернативних та факультативних договірних зобов'язань.
12. Виконання часткового та солідарного договірних зобов'язань.
13. Виконання регресних зобов'язань.
14. Форма правочину щодо забезпечення виконання
15. Припинення договірних зобов'язань виконанням, зарахуванням, за домовленістю сторін.
16. Припинення договору поєднанням кредитора і боржника в одній особі, ліквідацією юридичної особи.
17. Моральна (немайнова) шкода.
18. Випадок. Непереборна сила.
19. Поставка.
20. Контрактація сільськогосподарської продукції.
21. Постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
22. Довічне утримання (догляд).

23. Прокат.
24. Найм (оренда) транспортного засобу.
25. Найм (оренда) житла.
26. Позичка.
27. Договір банківського рахунка.
28. Розрахунки.
29. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
30. Договір комерційної концесії.
31. Факторинг.
32. Виконання грошового зобов'язання внесенням боргу в депозит нотаріуса.
33. Зміни розміру грошових зобов'язань.
34. Проценти в грошових зобов'язаннях.
35. Загальний порядок укладання господарських договорів.
36. Зовнішньоекономічні договори (контракти).

Практичні завдання 2

Завдання 1

Остапчук та Павленко у травні 2009 року у простій письмовій формі уклали попередній договір купівлі-продажу квартири. В договорі було встановлено, що основний договір купівлі-продажу квартири буде підписаний сторонами до 1 вересня поточного року, а також була вказана ціна квартири.

Наприкінці серпня Павлов звернувся до власника квартири Остапенко з вимогою укладення основного договору відповідно до попереднього договору. Остапенко йому відмовив, оскільки вважав, що основний договір повинен бути укладений 1 вересня. В обумовлений строк Остапенко відмовився продавати квартиру Павлову на зазначених умовах, оскільки ціни на ринку нерухомості значно підвищилися і він отримав значно вигіднішу пропозицію.

Павлов звернувся до суду з вимогою про визнання договору купівлі-продажу квартири укладеним на умовах попереднього договору, а також про стягнення збитків, завданих простроченням.

Яке рішення повинен винести суд?

Завдання 2:

Яковенко запропонував своєму приятелю Васильченко придбати у нього картину відомого майстра. Васильченко наступного дня направив по факсу відповідь, в якій містилася його згода придбати картину із зазначенням

її ціни. Через п'ять днів Яковенко повідомив Васильченка, що згоден продати йому картину за ціною, яка на 30% вище ціни, що була запропонована Васильченком. Васильченко не погодився, вважаючи, що договір між ними є укладеним на умовах факсимільного повідомлення, яке повинно вважатися акцептом.

Чи був укладений договір? Як діяти сторонам у цій ситуації?

Завдання 3:

Давидюк 20 вересня купив в універмазі костюм і черевики. У присутності продавця він приміряв куплені речі й уважно їх оглядав. Повернувшись додому, Давидюк знову оглянув костюм і вирішив, що колір і фасон йому не підходять. З цієї причини костюм він не вдягав і через кілька днів звернувся до магазину, вимагаючи прийняти костюм і повернути йому гроші.

Через місяць після придбання черевиків виявилось, що вони мають серйозні недоліки: неякісно зшиті і різні за кольором.

Універмаг відмовився замінити куплені речі на більш якісні або повернути за них гроші, посилаючись на те, що під час придбання покупець мав змогу добре оглянути товар і, крім того, черевики Давидюк вже носив. На думку адміністрації, дефекти товару були явні і покупець не має права вимагати їх заміни, повернути ж гроші неможливо, бо їх вже інкасовано.

Завдання 4:

Кайдашов і Кутов придбали в магазині по електрообігрівачу вітчизняного виробництва однієї й тієї ж моделі. Через 6 місяців в квартирі Кайдашова відбулася пожежа, вигоріла підлога в одній із кімнат, були попсовані меблі і домашні речі. Причиною пожежі став несправний обігрівач, що мав виробничі дефекти, а саме погану ізоляцію нагрівальних елементів. Кайдашов вирішив звернутися з позовом про відшкодування спричиненої йому шкоди, але виявилось, що магазин, де був придбаний обігрівач, ліквідований.

Чи має право Кайдашов звернутися з позовом про відшкодування причинених збитків до виробника електрообігрівачів і у який термін?

Дізнавшись про випадок з електрообігрівачем Кайдашова, Кутов вирішив повернути свій обігрівач виробнику.

Чи може Кутов повернути товар, якщо виявить виробничий дефект у своєму обігрівачу? Чи зміниться рішення, якщо буде встановлено, що

виробник встановив для електрообігрівачів гарантійний термін протягом 3 місяців?

Завдання 5:

Сорін подарував сім'ї Лисенко дорогий японський телевізор. Десь через два роки відносини між родичами значно погіршилися і під час чергової сварки Лисенко грубо скривдив Соріна, завдавши йому тяжких тілесних пошкоджень та розбивши автомобіль останнього, за що був притягнутий до кримінальної відповідальності та засуджений до позбавлення волі.

Скориставшись відсутністю Лисенка Сорін забрав з його оселі телевізор, заявивши, що він має право розірвати договір дарування за таких обставин, бо договір дарування – безоплатний договір.

Дружина Лисенка після неодноразових звернень до Соріна подала до суду позов з вимогою повернути телевізор, який належить їй та її чоловікові.

Вирішіть справу.

Завдання 6:

Семиноженко передав Матвійчуку у найм телевізор вартістю 4800 грн. строком на один рік. Сторони домовилися, що плата за користування телевізором за весь строк користування складатиме $\frac{1}{4}$ від його вартості. Матвійчук прийняв телевізор від Семиноженко на квартирі останнього та за браком часу не встиг його оглянути. Наступного дня Матвійчук відбув у відрядження за кордон строком на чотири місяці. Повернувшись, він з'ясував, що зображення телевізора має неприємний зелений відтінок. Матвійчук звернувся до ремонтної майстерні і через тиждень телевізор було відремонтовано. З'ясувати час виникнення поломки під час ремонту не вдалося. Ремонт коштував Матвійчуку 100 грн.

Через п'ять місяців після укладення договору Матвійчук отримав листа від Семиноженка, у якому той сповіщав Матвійчука про свою відмову від договору найму в зв'язку з несплатою останнім плати за користування річчю. Наймодавець вимагав повернення телевізора та сплати 500 грн. за користування телевізором. Матвійчук же вважає, що по-перше, чотири місяці він не мав можливості користуватися річчю у зв'язку з відрядженням за наказом керівництва, по-друге, один тиждень телевізор погано показував, у зв'язку з чим Матвійчук не міг ним користуватися в повній мірі, по-третє, договором не встановлений період оплати за користування річчю, отже оплата повинна бути здійснена тільки після спливу строку договору за винятком часу, коли наймач не мав можливості користуватися річчю (чотири місяці та один

тиждень). Крім того, він вимагав від Семиноженка відшкодування оплаченої вартості ремонту в сумі 100 грн.

Проаналізуйте доводи сторін та вирішіть спір.

Завдання 7:

ТОВ «Будівельно-ремонтне управління № 14», діючи як генеральний підрядчик за договором на будівництво складського приміщення з плодоовочевою фабрикою, доручило АТ «Майстер» виконання комплексу сантехнічних та монтажних робіт, уклавши з ним договір субпідряду.

При прийнятті результатів робіт за договором субпідряду представники будівельно-ремонтного управління виявили декілька порушень умов договору з боку АТ «Майстер». Так, складське устаткування, монтаж якого здійснювався за цим договором, працювало лише частково; відстань між стелажми була меншою, ніж передбачено проектно-кошторисною документацією, яку передала плодоовочева фабрика; при встановленні сантехнічного обладнання використано інші матеріали, ніж було обумовлено договором. Залучений до приймання робіт представник державної санітарно-епідеміологічної служби заявив, що приміщення не може бути використане як склад плодоовочевої продукції, однак це не виключає його використання для інших виробничих потреб. Представник будівельно-ремонтного управління акт прийому робіт за договором субпідряду підписати відмовився. Натомість до АТ «Майстер» було надіслано листа, в якому замовник (будівельно-ремонтне управління) вимагало усунути виявлені недоліки за рахунок субпідрядника до 15 лютого 2009 р., оскільки строк виконання робіт за договором з плодоовочевою фабрикою закінчувався 1 березня 2009 р. Однак у вказані строки субпідрядник вимог замовника не виконав.

Враховуючи, що підрядник не виконав умови договору, плодоовочева фабрика звернулася до суду з позовом до будівельно-ремонтного управління з вимогою про відшкодування збитків та сплату неустойки в сумі 158 900 грн. Відповідач позову не визнав, посилаючись на відсутність своєї вини у порушенні договору внаслідок невиконання умов договору субпідрядною організацією. Залучений до участі у справі субпідрядник подав акт прийому робіт за договором із будівельно-ремонтним управлінням. В акті зазначалося, що робота виконана та приймається без застережень. Акт був підписаний представником АТ «Майстер» із зазначенням, що представник замовника (будівельно-ремонтного управління) від підпису відмовився.

Яке рішення повинен прийняти суд?

Завдання 8:

При розміщенні валізи до автоматичної камери схову вокзалу Іванов набрав шифр, цифри якого відповідали року його народження. При відкритті комірки 05.03.2004 р. виявилось, що його валізу вкрадено. Іванов звернувся до адміністрації вокзалу із заявою з приводу крадіжки валізи з камери схову. Начальник вокзалу відповів, що згідно чинному законодавству адміністрація вокзалу не зобов'язана відшкодовувати вартість вкрадених речей із автоматичної камери схову у разі справності замикаючого пристрою. До того ж Іванов сам порушив правила користування автоматичною камерою схову, використавши в якості шифру цифри, що відповідали року його народження, чим створив сприятливу ситуацію для відкриття комірки шляхом підбору цифр шифру.

Вирішіть спір.

Завдання 9:

Банк «Аграрій» строком на один рік видав сільськогосподарському кооперативу «Земля» кредит у сумі 150 тис. грн. для закупівлі посівного матеріалу соняшника. Повернення коштів забезпечувалося договором поруки між банком «Аграрій» та товариством «Зоря». Разом з тим, на час отримання кредитних коштів на свій рахунок керівництво с/г кооперативу «Земля» вирішило засіяти вільні землі яровою пшеницею, оскільки вважало це більш вигідним з урахуванням стану посівних площ. Дізнавшись про зміну цільового призначення витрачання кредитних коштів, банк «Аграрій» звернувся з вимогою про дострокове погашення кредиту до поручителя.

Чи правомірні дії банку? Чи набуде поручитель права вимоги до с/г кооперативу «Земля» в разі, якщо добровільно сплатить суму кредиту за вказаних обставин?

Завдання 10:

Будучи у відрядженні, Марченко вирішив зупинитися в готелі. Адміністратор готелю відмовив Марченку у номері, посилаючись на значну завантаженість готелю у зв'язку з проведенням футбольного турніру в їх місті. До того ж він зауважив, що чинними Правилами проживання в готелі, які були затверджені головою обласної адміністрації, встановлена можливість пріоритетного заселення готелю окремими категоріями громадян. Зокрема, готелем укладений договір з місцевою адміністрацією про першочергове заселення осіб, які прибувають до міста за запрошенням адміністрації.

Марченко категорично не погодився з адміністратором готелю, вважаючи, що йому зобов'язані надати номер при наявності вільних.

Оскільки іншого готелю у місті не було, Марченко звернувся для оскарження дій адміністратора готелю до товариства по захисту прав споживачів.

Дайте роз'яснення.

Контрольні питання

1. Сутність та значення договору як регулятора суспільних відносин.
2. Договір як юридичний факт, зобов'язальне правовідношення та документ.
3. Свобода договору як принцип цивільного законодавства.
4. Класифікація договорів.
5. Співвідношення договору та актів цивільного законодавства.
6. Функції цивільно-правового договору.
7. Воля та волевиявлення в договорі.
8. Зміст (умови) договору.
9. Стадії укладання договору.
10. Порядок внесення змін та доповнень в умови договору.
11. Розірвання договору за взаємною згодою сторін та у судовому порядку.
12. Правові наслідки зміни та розірвання договору.
13. Мета укладання договору.
14. Особливості публічної оферти.
15. Обов'язковість договорів.
16. Форма договору.
17. Державна реєстрація договору.
18. Принципи виконання договірних зобов'язань.
19. Способи забезпечення виконання договору.
20. Неустойка. Порука. Завдаток.
21. Гарантія. Застава. Притримання.
22. Виконання договірних зобов'язань на користь третьої особи.
23. Виконання альтернативних та факультативних договірних зобов'язань.
24. Виконання часткового та солідарного договірних зобов'язань.
25. Виконання регресних зобов'язань.
26. Форма правочину щодо забезпечення виконання.
27. Поняття та підстави припинення договірних зобов'язань.

28. Підстава та умови відповідальності за порушення договору.
29. Поняття і види збитків.
30. Підстави звільнення від відповідальності за порушення договірного зобов'язання.
31. Припинення договірного зобов'язання виконанням, зарахуванням, за домовленістю сторін.
32. Припинення договору поєднанням кредитора і боржника в одній особі, ліквідацією юридичної особи.
33. Моральна (немайнова) шкода.
34. Випадок. Непереборна сила.
35. Загальна характеристика договорів, що мають на меті передачу майна у власність.
36. Правова характеристика договору купівлі-продажу.
37. Договір дарування.
38. Правові особливості договору ренти.
39. Поставка.
40. Контрактація сільськогосподарської продукції.
41. Постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу.
42. Довічне утримання (догляд).
43. Загальна характеристика договорів, що спрямовані на передачу майна у користування.
44. Правові властивості договору найму (оренди).
45. Договір лізингу.
46. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
47. Прокат.
48. Найм (оренда) транспортного засобу.
49. Найм (оренда) житла.
50. Позичка.
51. Загальна характеристика договорів, що мають на меті виконання робіт та надання послуг.
52. Договір підряду.
53. Правова характеристика договору страхування.
54. Позика.
55. Договір банківського рахунка.
56. Розрахунки.
57. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

58. Договір комерційної концесії.
59. Факторинг.
60. Поняття та правова характеристика грошового зобов'язання.
61. Валюта боргу та валюта платежу в грошових зобов'язаннях.
62. Виконання грошового зобов'язання.
63. Черговість погашення вимог за грошовим зобов'язанням.
64. Істотні умови господарського договору.
65. Виконання грошового зобов'язання внесенням боргу в депозит нотаріуса.
66. Зміни розміру грошових зобов'язань.
67. Проценти в грошових зобов'язаннях.
68. Загальний порядок укладання господарських договорів.
69. Зовнішньоекономічні договори (контракти).
70. Співвідношення договору та норми публічного права (закону).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини.
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права.
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права.
5. Цивільний кодекс України.
6. Цивільний процесуальний кодекс України.
7. Господарський кодекс України.
8. Про судову практику в справах про визнання угод недійсними: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.06.1983 р. // Бюлетень зак-ва і юридичної практики України. – 1999. – № 5. – С. 41.
9. Про укладення договорів відокремленими підрозділами юридичних осіб: Роз'яснення Президії Вищого господарського суду України від 30.03.1995 р. № 02–5/220 // Збір. роз'яснень Вищого господарського суду України. – К., 1998. – С. 77.
10. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 р. № 4 // Бюлетень зак-ва і юрид. практики України. – 2003. – № 3. – С. 369.

2. Наукова та навчальна література

1. Брагинский М.И., Витрянский В.В. Договорное право. – М., 2000.
2. Белов В.А. Гражданское право. – М., 2002.
3. Гражданское право : учебник: в 2-х томах / под ред. Е.А. Суханова. – М., 1998.
4. Гражданское право : учебник / под ред. А.П. Сергеева, Ю.К. Толстого. – М., 1996.
5. Горбачев А.В., Домашенко М.В. Гражданское право Украины: Структурно-логические схемы: учеб.-метод. пособие. – Х., 2002.
6. Договір у цивільному і трудовому праві / за ред. Ю.С. Шемшученка, Я.М. Шевченко. – К., 2000.
7. Емельянов В.П. Гражданское право Украины / Е.П. Емельянов. – Х., 1996.
8. Загальна теорія цивільного права. – К., 1992.
9. Зобов'язальне право: Теорія і практика / за ред. О.В. Дзери. – К., 1998.

10. Иоффе О.С. Обязательное право. – М., 1975.
11. Иоффе О.С. Общее учение об обязательствах. Отдельные виды обязательств // Избр. труды: в 4 т. – СПб., 2003.
12. Матвеев Г.К. Основание гражданско-правовой ответственности. – М., 1970.
13. Майданик Р. Актуальне дослідження проблем виконання зобов'язань // Юридична Україна. – 2005. – № 5. – С. 103–104.
14. Методичні поради та завдання до практичних занять і тематика курсових робіт з цивільного та сімейного права України / уклад.: І.Й. Пучковська, Л.М. Баранова, О.А. Загорулько та ін. – Х., 1999.
15. Омельченко А. Припинення зобов'язання // Закон і бізнес. – 2003. – 20 груд. – С. 14–15.
16. Палиюк В.П. Моральный (неимущественный) вред. – К., 1999.
17. Піцик А. Загальна правова характеристика способів забезпечення виконання зобов'язань // Бізнес (Бухгалтерія). – 2004. – 26 липня. – С. 19–20.
18. Сарбаш С.В. Исполнение взаимных обязательств. – М., 2004.
19. Сібільов М. Договірне зобов'язання та його виконання // Вісн. Акад. прав. Наук України. – Х., 2003. – № 2–3. – С. 414–424.
20. Тархов В.А. Гражданское право: Курс лекций. – Чебоксары, 1997.
21. Харитонов Е.О., Санхметова Н.А. Гражданское право: учебное пособие. – К., 2001.
22. Цивільне право України: підручник: у 2-х т. / За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – К., 2004.
23. Цивільне право України: Академічний курс: підручник: у 2-х томах / за заг. ред. Я.М. Шевченко. – К., 2003.
24. Цивільне право України: Акад. курс: підручник: у 2-х томах / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової. 2-е вид. – К., 2003.